

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет землевпорядкування та туризму
Кафедра туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Ірина ФЕДІВ

(підпис)

“ 01 ” 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ТУРИЗМІ

Рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти Магістр

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Спеціальність 242 Туризм і рекреація

Львів 2023

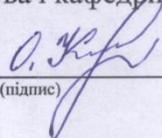
Робоча програма дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень в туризмі" для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм і рекреація ступінь вищої освіти Магістр.

Розробник: к.е.н., доцент Оксана КРУПА

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри туризму

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року

Завідувач кафедри туризму

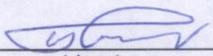

(підпис)

к.е.н., доцент Оксана КРУПА
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

Протокол №1 від 31 серпня 2023 року

Голова методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

(підпис)

к.е.н., доцент Павло КОЛОДІЙ
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти **Другий (магістерський) рівень**

Ступінь вищої освіти **Магістр**

Галузь знань **24 Сфера обслуговування**

Спеціальність **242 Туризм і рекреація**

Характеристика навчальної дисципліни: *обов'язкова*

Кількість кредитів – 3

Загальна кількість годин – 90

Індивідуальне науково-дослідне завдання _____
(назва)

Вид контролю – залік

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 3 (1 л, 2 пр.)

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин становить (%):

для денної форми навчання – 46,7%

для заочної форми навчання – 17,8%

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. НАУКА І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

1. Сутність науки та її функції.
2. Класифікація наук.
3. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.
4. Формування вченого як особистості та режим його праці.
5. Туризм як об'єкт наукового дослідження.
6. Туризмологія як напрям наукових досліджень.

Тема 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ТУРИЗМІ

1. Місце теорії в наукових дослідженнях.
2. Методологія і методи наукового пізнання.
3. Основні групи загальних методів наукового дослідження.
4. Правила аргументації.
5. Спеціальні методи наукових досліджень.
 - 5.1. Методи збору та узагальнення інформації.
 - 5.2. Методи аналізу та синтезу.
 - 5.3. Методи прогнозування.
 - 5.4. Методи моделювання.
6. Наукові методи в туризмі.

Тема 3. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ

1. Роль інформації у наукових дослідженнях та класифікація наукових документів.
2. Структура і призначення наукових документів.
3. Режим доступу до наукової інформації.
4. Принципи збору інформаційного матеріалу.

Тема 4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В ТУРИЗМІ

1. Суть наукових досліджень та їх класифікація.
2. Основні етапи в організації досліджень.
3. Вибір проблеми та конкретизація теми дослідження.
4. Основи методики планування наукового дослідження.
5. Стратегії наукових досліджень.
6. Зміст наукових досліджень в туризмі.

Тема 5. ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

1. Оформлення науково-дослідної роботи.
2. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення.
3. Процес підготовки наукової публікації.
4. Мова та стиль наукового дослідження.
5. Науковий виступ, участь у наукових дебатах. Використання в науковому виступі ілюстративного матеріалу.

Тема 6. ФОРМИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПРАКТИКУ ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ

1. Необхідність впровадження результатів наукових досліджень.
2. Оцінка ефективності наукового дослідження.
3. Апробація наукових матеріалів.
4. Складання і подання заявки на винахід.

ТЕМА 7. ПІДГОТОВКА І ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Загальні положення щодо вимог підготовки кваліфікаційних робіт.
2. Структура та обсяг роботи.
3. Написання розділів роботи. Недопустимість плагіату.
4. Оформлення кваліфікаційної роботи.
5. Підготовка до захисту.
6. Захист кваліфікаційної роботи.
7. Поняття академічної доброчесності, її розвиток та становлення в науковому середовищі.

Формування програмних компетентностей

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК9. Здатність аналізувати стан, прогнозувати зміни та раціонально використовувати туристично-рекреаційний потенціал в умовах глобалізаційних викликів.

Результати навчання:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН13. Вміння володіти основами педагогічної майстерності та використовувати «hard skills» і «soft skills» під час розробки конкурентоздатного продукту у сфері туризму та рекреації.

РН15. Аналізувати причинно-наслідкові зв'язки функціонування екологічного, сільського та інших форм і видів зеленого туризму та прогнозувати умови їх розвитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Номер теми	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб.	інд.	с. р.		л	пр	лаб	інд	с. р.
Рік підготовки 1 Семестр 1						Рік підготовки 1 Семестр 1						
Тема 1.	8	2	2	-	-	4	8	1	1	-	-	6
Тема 2.	18	2	6	-	-	10	18	1	1	-	-	16
Тема 3.	8	2	2	-	-	4	8	1	1	-	-	6
Тема 4.	14	2	4	-	-	8	14	1	1	-	-	12
Тема 5.	12	2	4	-	-	6	12	1	1	-	-	10
Тема 6.	12	2	4	-	-	6	12	1	1	-	-	10
Тема 7.	18	2	6	-	-	10	18	2	2	-	-	14
Усього	90	14	28	-	-	48	90	8	8	-	-	74

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість, годин
1	Наука і наукові дослідження в сучасному світі	2
2	Методологічні засади наукових досліджень в туризмі	6
3	Інформаційне забезпечення наукових досліджень в туристичній індустрії	2
4	Організація наукового дослідження в туризмі	4
5	Презентація результатів науково-дослідної роботи	4
6	Форми впровадження результатів дослідження у практику та їх ефективність	4
7	Підготовка і захист кваліфікаційної роботи	6
Всього		28

5. Питання, винесені на самостійне вивчення

№з/п	Назва теми і перелік питань
1	Тема 1. Наука і наукові дослідження в сучасному світі 1. Мета і завдання фундаментальних та прикладних наук. 2. Наукові закони (спільні, загальні, часткові). 3. Українська наука з початку ранніх історичних етапів до періоду сучасної доби. 4. Особливості творчої праці в дослідницькій роботі.
2	Тема 2. Методологічні засади наукових досліджень в туризмі 1. Системний підхід в дослідженнях туризму. 2. Особливості застосування кластерно-домінантного підходу. 3. Геопросторовий та просторово-ресурсний підхід до туристичних

	досліджень.
3	Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в туристичній індустрії 1. Класифікація наукових документів. 2. Первинні і вторинні наукові документи. 3. «Інформаційний вибух» та його наслідки. 4. Типологія наукової інформації та основні види видань. 5. Правила складання бібліографії.
4	Тема 4. Організація наукового дослідження в туризмі 1. Актуальність теми. 2. Визначення мети та завдань наукового дослідження. 3. Календарний план-графік наукового дослідження. 4. Суть рекреаційно-географічних наукових досліджень туризму.
5	Тема 5. Презентація результатів науково-дослідної роботи 1. Форми оприлюднення. 2. Функції наукових публікацій. 3. Елементи наукової статті. 4. Особливості наукового тексту.
6	Тема 6. Форми впровадження результатів дослідження у практику та їх ефективність 1. Наукова монографія. 2. Систематизація результатів наукового дослідження. 3. Проблема підвищення ефективності наукової діяльності та різноманіття підходів до її розв'язання. 4. Рефлексія над власним дослідницьким досвідом як засіб підвищення ефективності наукової діяльності.
7	Тема 7. Підготовка і захист кваліфікаційної роботи 1. Композиція кваліфікаційної роботи. 2. Вимоги щодо написання рецензії на кваліфікаційну роботу. 3. Підготовка мультимедійної презентації. 4. Типові зауваження щодо результатів виконання кваліфікаційної роботи.

6. Методи навчання

1. Словесні методи – лекція, пояснення, бесіда.

2. Наочні методи:

- ілюстрація (діаграми, таблиці, моделі, рисунки, схеми тощо);
- демонстрування матеріалу: мультимедійна презентація.

3. Практичні методи: вправи, практичні роботи, реферати.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване, детальний аналіз відповідей здобувачів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій; написання та опублікування статей, тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів).

3. Практична перевірка (проведення досліджень; здійснення, складання, налагодження, розробка документації; виконання практичної роботи; аналіз виробничої інформації; рішення професійних завдань; ділові ігри; написання, оформлення та захист звітів виробничої практики і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка студентом якості засвоєного навчального матеріалу з дисципліни в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення студента до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: Поточний контроль, проміжний модуль та залік.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль та самостійна робота							Сума
розділ 1				розділ 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100 балів
10	18	10	12	15	15	20	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
0-34	F		

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники: інструктивно-методичні матеріали до семінарських та практичних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові варіанти тестів для поточного і підсумкового

контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

1. Крупа О.М. *Методологія та організація наукових досліджень в туризмі. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти спеціальності 242 Туризм РВО Магістр. Вид. центр ЛНУП. 2022. 24 с.*
2. Крупа О.М. *Методологія та організація наукових досліджень в туризмі: конспект лекцій. Львів :ЛНУП, 2022. 80 с.*

10. Рекомендована література

Базова

1. Берко Ю. А. *Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації: навч. посіб. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 282с.*
2. Кіркowska І.С. *Конспект лекцій із курсу «Методологія та організація наукових досліджень». Д. РВВ ДНУ, 2018. 52 с.*
3. Крупа О.М. *Методологія та організація наукових досліджень в туризмі: конспект лекцій. Львів :ЛНУП, 2022. 62 с.*
4. Мальська М.П, Паньків Н. *Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.*
5. Мальська М.П., Пандяк І.Г. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 171 с.*
6. Мальська М.П., Пандяк І.Г., Філь М.І. *Навчально-методичні матеріали для підготовки кваліфікаційної роботи для студентів спеціальностей 242«Туризм» спеціалізацій «Організація туристичної діяльності», «Міжнародний туризм» та 241 «Готельно-ресторанна справа». Львів, 2019, 152 с.*
7. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.*

Допоміжна

1. Боруцька Ю., Крупа О., Стойко Н. *Шляхи еволюції агротуристичних кластерів як перспективного напрямку розвитку туристичної сфери та сільського господарства. Аграрна економіка. 2021. Т. 14. №3-4. С. 64-73*
2. Крупа О.М., Бугіль С.Я., Погребняк Л.В., Березівська О.Й., Гамкало М.З., Боруцька Ю.З. *Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт для студентів спеціальності “Туризм” РВО “Магістр”. Львів: Львівський національний аграрний університет, 2022. 52 с.*
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. *Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.*
4. Гуторов О.І. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.*
5. Дидів І., Крупа О. *Роль агротуристичних кластерів у розвитку сільських територій. Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали ХХІІ Міжнародного науково-практичного форуму (м. Львів, 5-7 жовтня 2021 р.). У 2 т. Львів: ННВК «АТБ», 2021. Т. 1. С. 266-27.*

6. Добронравова І.С., Руденко О.В., Сидоренко Л.І. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. І.С. Добронравової (ч.1), О.В. Руденко (ч. 2).* К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.
7. Зав'ялова Т.В., Непша О.В. *Глосарій термів та понять з курсу «Основи наукових досліджень»:* навч.-метод. вид. Мелітополь : ТОВ Колор Принт, 2019. 84 с.
8. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. *Методологія наукових досліджень: навч. посіб.* Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
9. Липчук В. В., Крупа О. М. Редукція даних у соціально-економічних дослідженнях. *Статистика України.* 2017. №1 (76). С. 15-20
10. Малигіна В.Д., Холодова О.Ю., Акімова Л.М. *Методологія наукових досліджень: монографія.* Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
11. Меліх О.О., Калмикова І.С., Трішин Ф.А., Меліх Т.Г. Чинники регіональної диференціації розвитку туристичної галузі: *Географія та туризм: наук. зб. /Ред. кол.: Любіцева О.О. (гол. ред.) та ін. К.: Альфа-ПК, 2019. Вип. 51 – 186 с. - С.123-135.*
12. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Л.Г. Ліпич.* Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 220 с.
13. Паніотто В., Харченко Н. *Методи опитування : підручник.* Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 342 с.
14. *Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель. Інтелектуальна власність.* 2001. №3.
15. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
16. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
17. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
18. Про пріоритетні напрями наукових досліджень : Закон України від 26.07.2011 № 2623742-III (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2623-14#n14>.
19. *Феномен туризму: розмаїття сенсів: монографія / за ред. О.О. Красноруцького, Н.І. Моїсєєвої.* Харків: Видавництво «Стильна типографія», 2019. 252 с.
20. Чмиленко Ф.О., Жук Л.П. *Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень».* Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014. 48с.
21. Швець Ф.Д. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб.* Рівне: НУВГП. 2016. 151с.
22. Юринець В.Є. *Методологія наукових досліджень : навч. посіб.* Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.
23. Borutska Yu., Krupa O., Stoiko N. Prospects for the development of agro tourist clusters in Ukraine. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали XXII Міжнародного науково-практичного форуму (м. Львів, 5–7 жовтня 2021 р.). У 2 т. Т. 1. С. 22–26.*
24. Mason P. *Tourism Impacts, Planning and Management / P. Mason. – 4th ed. – London; New York :Routledge, 2020. – 299 p.*
25. Mill R.C., Morrison A.M. *The Tourism System.* Dubuque, Iowa: Kendall / Hunt Publication, 2009. 436 p.

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72.
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26.
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. Відділ, вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41.
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81.
- Бібліотека Львівської комерційної академії, вул. Туган-Барановського, 10; тел.79-76-40

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

www.ebrd.com - Європейський банк реконструкції та розвитку.

www.icps.kiev.ua - Міжнародний центр перспективних досліджень.

www.ics.org.ua-Інститут конкурентного суспільства.

www.invest.delovoy.com-Інвестиційний експерт.

www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України

www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.

www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.

<http://icps.com.ua/> – Міжнародний центр перспективних досліджень.

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.

<http://www2.unwto.org/> – Всесвітня туристична організація.

<https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія.

<http://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України.

<https://uata.com.ua/> – Українська Асоціація туристичних агенцій.

<http://altu.com.ua/Altu/About/> – Асоціація лідерів тур бізнесу України (АЛТУ).

<http://lart.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму.

<http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.